

[Christmas Møller.]

og som jeg synes allerede var en Smule fremme, at man ved Behandlingen af Lovforslaget om Leje saaledes som tidligere skulde tage Storkøbenhavn for sig og den øvrige Del af Landet for sig. Jeg er med den Begrænsning, jeg har givet Udtryk for, enig med Indenrigsministeren i den Betragtning, at hvis man vil have en almindelig Huslejelovgivning, saa er det ikke ud fra de økonomiske Betragtninger om ekstraordinære Forhold, om Bolignød og Boligmangel, men saa er det ud fra andre Betragtninger, og derfor er det i den Forstand naturligt at have en almen Lov omfattende det hele Land.

Dernæst vil jeg gerne om Lovforslaget om Leje sige, at det minder om det Slagord, der engang var fremme: „l'art pour l'art“, „Kunsten for Kunstens Skyld“, Lovgivning for blot at faa nogle Love, og det er jo ikke saa underligt, at det netop rammer Indenrigsministeren. Man kan klart og tydeligt dele det paagældende Lovforslag i to Hovedafsnit, saaledes som Ministeren ogsaa gjorde det ved sin Forelæggelse, nemlig de deklaratoriske Bestemmelser og de præceptive Bestemmelser, en Række af deklaratoriske Bestemmelser, som vel kan siges at give gode Raad, at indeholde Anvisning paa, hvorledes en bonus pater familias skal bære sig ad, og en Række præceptive Bestemmelser, idet Indenrigsministeren ikke har den Tillid til Befolkningen og til Ejeren, at han mener, de vil bære sig saadan ad, men han mener, at han i Stedet maa være der for at give Besked.

Inden jeg gaar over til at fremsætte nogle Bemærkninger herom, vil det være naturligt for mig at sige, at de Sager, som er Offentligheden bekendt fra den allerseneste Tid Huslejespørgsmaal vedrørende, og som har vakt Opmærksomhed, er egentlig ikke Sager, der drejer sig om, at den enkelte Grundejer har været haardhændet. Det ærede Medlem Hr. Eijer-Jensen havde et og andet Eksempel, som jeg naturligvis ikke her straks kan tage Stilling til, det kan vi jo behandle i Udvalget; men skal jeg udtale mig om, hvilke Sager Offentligheden ved Besked om vedrørende Huslejespørgsmaal, saa maa jeg sige, at jeg erindrer kun Sager, hvor det er det offentlige, der har smidt Lejere ud. Saa erindrer jeg Østerbrogade, saa erindrer jeg Københavns Kommune, som skulde have en Lejlighed til en af sine højere Funktionærer, og som ligefrem smed en Erhvervsvirksomhed ud. Jeg synes derfor, at det kunde være rimeligt at sige til den

højtærede Indenrigsminister: vi kan jo tale om, om vi ikke kunde lave en Lov, som kunde beskytte Lejerne mod, at Staten eller Kommunen bærer sig alt for haardhændet ad. Det vilde være rimeligt paa Baggrund af de Erfaringer, man har gjort. Dernæst erindrer jeg, at der har været nogle Sager paa Grundlag af den gældende Lovgivnings Aagerparagraf, hvilket er et klart Vidnesbyrd om, at der i den Lovgivning, som vi har medvirket til, i et vist Omfang er Beskyttelse for Lejeren.

Vor Opfattelse af Forslag til Lov om Leje er den, at det havde været rimeligere og naturligere, om Regeringen, naar den havde det Udvalg, havde søgt at faa det altsaa godt paabegyndte Arbejde om Standardform ført igennem, og at man kan forhandle om, hvorvidt der skal være deklaratoriske Regler, saaledes som dette jo ogsaa viser; men at skabe en Særstilling paa en lang Række Omraader, saaledes som Ministeren gør det i sit Forslag — og som jeg ikke her i Enkeltheder skal komme ind paa ud over et enkelt stort og afgørende Problem —, vil vi ikke være med til.

Om et af Spørgsmaalene, nemlig Spørgsmaalet om Opsigelsesfrist og en vis Uopsigelighed, ønsker jeg, da der ikke er mange Omraader inden for denne Lovgivning, hvor der føres saa megen Agitation som paa dette, at gøre nogle enkelte Bemærkninger. Jeg tror ikke, jeg tager meget fejl, naar jeg siger, at en meget stor Del af det danske Erhvervsliv, i hvert Fald det Erhvervsliv med den lejede Butik, som omfattes af dette Lovforslag, føres økonomisk paa den Basis, at det har et Banklaan eller en Kassekredit til Forretningens Drift, og dette Laan eller denne Kredit er altid formet paa den Maade, at der vel staar nogle Bestemmelser om Afdrag og Forrentning og i det hele taget om de Vilkaar, hvorpaa Laanet eller Kreditten er ydet, men der er altid en Bestemmelse, som bryder hele Forholdet mellem Laantager og Laangiver ned, nemlig den, at Banken, naar det passer den, kan sige det hele op. Det vil saa at sige altid være saaledes, naar der da er Tale om mindre Lejere — den store Forretningsmand vil ofte selv være Ejer —, at Laangiveren har den her omtalte Magt. Nu ved jeg ikke, om den højtærede Handelsminister tænker paa at følge Indenrigsministeren og sige, at nu maa dette Forhold ændres, Laangiveren kan ikke mere selv bestemme, saa naar han har laant sine Penge ud, skal de ogsaa blive ved at være udlånt til denne bestemte Laantager. Der er ingen faktisk Uoverens-